Abstrakt

Úvod: Adenoidní vegetace (AV) jsou častou zdravotní komplikací dětí zejména v předškolním věku. Kromě známých škodlivých zdravotních dopadů AV, jako jsou chronická rýma, kašel, recidivující záněty středního ucha a sinusitidy, porucha spánku, nedoslýchavost na podkladě sekretorické otitidy aj., je nutné také vzít v úvahu, že dýchání ústy z důvodu nosní obstrukce u AV zásadně snižuje koncentrace NO v dýchacích cestách. Souběh alergických onemocnění dýchacích cest a adenoidních vegetací je velmi častý. Z tohoto důvodu je zarážející, že v odborném tisku je minimum informací o možném vlivu adenoidních vegetací na výsledek vyšetření nNO a FE_{NO}.

Cíle: Prospektivní studie si klade za cíl posoudit vliv adenoidních vegetací na nNO a FE_{NO} u dětí a to za podmínek působení dalších faktorů, jako jsou věk, atopie a přítomnost alergické rýmy a průduškového astmatu. Změny nNO a FE_{NO} jsou vyhodnoceny ve vztahu k nálezům epifaryngoskopického vyšetření a rinomanometrie (RMM). Poprvé byl sledován vliv adenoidektomie na výsledek vyšetření nazálního NO (nNO).

Metodika: Studie se zúčastnili zdravé děti a dospívající (n=38) a jejich nemocní vrstevníci (n=105) doporučení k vyšetření pro podezření na AV jako příčinu chronických zdravotních obtíží. Věkové rozmezí bylo 5-18 let. Účastníci podstoupili epifaryngoskopické vyšetření a v indikovaných případech adenoidektomii, alergologické vyšetření včetně kožních prick testů, měření nNO a koncentrace NO ve vzduchu vydechovaném ústy (FE_{NO}) na chemiluminiscenčním analyzátoru NO.

Výsledky: U dětí a mladistvých s adenoidními vegetacemi jsou oproti zdravým vrstevníkům koncentrace nNO snížené a to v závislosti na jejich stupni. Koncentrace FE_{NO} byla ve všech skupinách srovnatelná. Prakticky důležité je zjištění, že u 10 (9,5%) nemocných s AV bylo před adenotomií snížení nNO natolik výrazné, že tok nNO byl nižší než hraniční hodnota skríningového testu pro PCD.

Závěr: Koncentrace nNO je ovlivněna stupněm AV. Se zvyšujícím se stupněm AV se nNO snižuje. Tento vztah byl potvrzen u všech nemocných, u nemocných bez současné alergie a u atopických nemocných. Vyšetření nNO je rychlé a neinvazivní, je však ovlivněno množstvím faktorů, které jej limitují pro použití v běžné praxi. Výsledky práce ale poprvé upozornily na skutečnost, že obstruktivní AV patří k rušivým faktorům a je potřeba je před vyšetřením nNO vyloučit, aby nebyla negativně ovlivněna specificita nNO při využití jako skríningového testu na PCD.